

Lapin Kansa 6.5.2007

lisakki Paadar - arjen ja ilon kuvaaja

Sapmelas-lehden pitkäaikainen avustaja lisakki Paadar siirtyi ajasta ikuisuuteen 30.4.2007. lisakki opittiin pitkän elämänsä aikana tuntemaan monipuolisena saamelaiskulttuurin kantajana.

lisakki Paadar oli syntynyt Inarissa 28.5.1925. Hän oli yksi Pekka Paadarin ja Anna Paadarin (o.s. Mattus) kahdeksasta lapsesta. lisakki varttui aikuiseksi Paadarjärven rannalla sijaitsevassa lapsuuden kodissaan, Lusmaniemessä. lisakki oli kuollessaan 81-vuotias.

Jo pienestä pitäen lisakki joutui opettelemaan kalastajasaamelaisperheen selviämiseksi tärkeitä tehtäviä, joihin kuului poronhoitoa, kalastamista ja karjanhoitoa. Näin lisakki oppi jo nuoresta alkaen asioita myöhempää elämää varten. Mitä lisakki ei tiennyt poronhoidosta, kalastamisesta tai jostakin muusta, niistä eivät varmaan tienneet monet muutkaan. Hänelle selvisi jo varhain miten erämaassa selviää parhaiten. Tätä elämäntapaa täydensivät vielä sotavuodet Itä-Karjalassa. Oman valoisan luonteensa sekä elämäkokemustensa karaisemina lisakki oppi kestämään ja selviämään. Näin hänestä kasvoi se ihminen, jollaisena me hänet tunsimme.

lisakille oli annettu myös näkemisen ja kuulemisen lahja. Hän oli pitkän elämänsä aikana kokenut paljon, kuullut paljon kertomuksia ja tarinoita suomeksi, inarin- ja pohjoissaameksi, jotka hän oli tallettanut visusti mieleensä. Niistä hän löysi aiheita kirjoituksiinsa Sapmelas-lehteen, jonka avustajana hän toimi yli 50 vuotta. Kirjoituksissa näkyy hänen laaja-alainen ymmärtämyksensä elämän erilaisiin ihmisiin ja elämän ilmiöihin. Muistan miten koulupoikana oli kiehtovaa kuunnella lisakkia. lisakki on välittänyt monelle ihmiselle paljon tietoja saamelaisista ja Inarin lapin vanhasta elämästä. Me jotka tunsimme lisakin, muistamme hänet tästä ja monesta muusta suurella kiitollisuudella.

Vuonna 1995 Lapin Sivistysseura julkaisi lisakin Sapmelas-lehdessä olleista kirjoituksista koosteen "Issa muitala" eli lisakki muistelee. Kirjoituksissaan lisakki tilittää omakohtaisia kokemuksiaan ja havaintoja. Aivan yhtä selvästi hänen kirjoituksistaan näkyy oma yhteiskunnallis-sivistyksellinen ja historiallinen tausta. lisakin kirjoituksista näkyy hänen erinomainen taitonsa sulattaa yhteen omat lapsuuden, nuoruuden ja aikuisuuden kokemukset, elinympäristöstään ammentamansa vaikutteet sekä oman aikansa lähipiirin tapahtumat. Millaisia lisakin kokemukset sitten ovat olleetkin, osaa hän hauskaasti ja mielenkiintoisella tavalla tiivistää kokemansa, samoin kuin hänen kykynsä löytää aiheen ja kertomistavan.

Vaikka lisakin oma äidinkieli oli Inarin saame, kirjoitti hän kaikki Sapmelas-lehdessä julkaistut kirjoituksensa pohjoissaameksi. lisakin kirjoituksista paistaa tunneherkkyys, mikä hänessä on kehittynyt jo lapsuusvuosina. Sen juuret ovat löydettävissä lapsuuskodin suvaitsevaisesta ilmapiiristä.

Luonteeltaan erilaiset vanhemmat loivat perhepiiriin ilmapiirin joka pakostakin heijastui muuhun ja vaikutti myös lisakkiin syvällisesti.

lisakin kirjoituksissa esiintyvät ihmisten elämän ja ajattelemisen lähtökohtana oli välittömästi ympäröivä todellisuus. lisakin kirjoituksissa esiintyvät henkilöt edustivat mitä suurimmassa määrin yksilöitä, eikä erilaisten aatteiden edustajia. Tausta tähän löytyy ikivanhasta inarinlappalaisesta pyyntikulttuurista, jossa yksilön selviämällä monista vastuksista on keskeinen rooli. lisakin kirjoitusten ihmiset ovat aikansa Inarin saamelaisten tyypillisiä edustajia, monitasoisia persoonallisuuksia, joissa moninaiset selviämiseen liittyvät luonteen piirteet yhdistyvät hausalla tavalla toisiinsa. Me olemme menettäneet lisakin mukana paljon vanhaa ja arvokasta. Hän saattoi kuitenkin viettää onnellista vanhuuttaan Menesjärvellä.

Jouni Kitti
Sapmelas-lehden päätoimittaja
1980-1998